

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tuotantokaniinien hyvinvoinnista, MMM lausuntopyyntö 12.8.2024

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tuotantokaniinien hyvinvoinnista.

Asetusluonnosta voidaan pitää melko edistyksellisenä ja se ottaa monessa kohdin huomioon tuotantotarkoituksiin kasvatettavien kaniinien hyvinvointiin liittyvät näkökohdat. Toisaalta on asetusta muotoiltaessa syytä ottaa huomioon myös tuleva EU -lainsäädäntö ja sen mahdollisesti mukanaan tuomat muutokset. Neuvottelukunta haluaa kiinnittää huomiota asetusluonnoksessa muutamiin seikkoihin, jotka käyvät ilmi seuraavassa yksityiskohtaisessa tarkastelussa:

Yksityiskohtainen tarkastelu

3 § Kanin käsittely ja hoito

Neuvottelukunta ehdottaa tähän pykälään kirjausta, että kania ei saa pitää selällään muutoin kuin hetkellisesti hoitotoimenpiteiden niin vaatiessa. Kani on kerittävä eikä nypittävä ja pidettävä vasta kerittynä lämpimässä ympäristössä. Kania ei tulisi sen kiinni ottamiseksi jahdata ja sen käsittelyssä tulisi välttää äkkinäisiä liikkeitä. Kaikki kaninpoikaset tulisi totuttaa käsittelyyn jo esim. noin 10 vrk iästä lähtien. Kania ei saa nostaa korvista eikä jaloista.

4 § Kanien ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

Neuvottelukunta ehdottaa tähän pykälään kirjausta, että muilla kuin uroskaneilla on oltava kosketusmahdollisuus lajitovereihinsa sekä mahdollisuus vetäytyä omaan rauhaansa. Kani muodostaa läheisiä sosiaalisia suhteita muihin lajitovereihinsa. Puolet lepoon käyttämästään ajasta kani viettää kehokontaktissa lajitovereidensa kanssa. Teuraskanipoikue on pyrittävä pitämään samassa ryhmässä teurastukseen asti.

5 § Ruokinta ja juotto

Neuvottelukunta pitää hyvänä asetusluonnoksen kirjauksia, että kaneilla tulee olla jatkuva karkearehuruokinta ja että siitoskaneilla tulee olla jatkuvasti vettä tarjolla. Sen sijaan asetusluonnoksessa oleva ehdotus, että teuraskaneille ei tarvitsisi olla jatkuvasti vettä tarjolla, vaan juotto kolme kertaa päivässä riittäisi, on riskialtis kanien terveyden kannalta. Runsasta kuivaa korsirehua syövän kanin ruuansulatus tarvitsee toimiakseen vettä.

6 § Kanin hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

Kani on saaliseläin ja pyrkii peittämään sairauden oireita. Täydellinen ruokahalun menetys ja ulosteen tulon loppuminen on kanille hengenvaarallinen tila. Tämän vuoksi tulee sairauden oireita havaittaessa puuttua tilanteeseen välittömästi. Neuvottelukunta ehdottaa, että tähän pykälään tulisi siinä jo mainittujen seikkojen lisäksi lisätä kirjaus siitä, että kanien hyvinvoinnin säännöllisessä tarkastuksessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota kanin hampaisiin, korviin ja tassunpohjiin.

7 § Tiineyttäminen ja vieroitus

Naaraskanin tiineyttämisen alaikärajaksi säädetty kuusi kuukautta on hyvä ja antaa kanille kasvurauhan. Neuvottelukunta ehdottaa tähän pykälään täsmennystä, että kanin poikaset voidaan vierottaa ennen 42 päivän ikää vain, jos vierottaminen on välttämätöntä poikasten tai emokanin

hyvinvoinnin turvaamiseksi. Samoin neuvottelukunta ehdottaa, että emokania ei tulisi tiineyttää ennen kuin poikimisesta on kulunut 42 vuorokautta.

11 § Pitopaikan erityiset vaatimukset

Asetusluonnoksessa mainitut kanien pitopaikan tilavaatimukset ovat verrannollisia Ruotsin vastaaviin. On perusteltua asettaa kanien pitopaikoille myös minimikorkeusvaatimuksia, sillä kaneilla on tarve tarkkailla ympäristöään korvat pystyssä kahdella jalalla seisten. Pitopaikan riittävä korkeus mahdollistaa myös osaltaan kanien luonnollista käyttäytymistä sekä helpottaa kanien hoitotyötä ja terveydentilan seuranta.

Liikkumisen tarve on keskeinen kanien sisäsyntyinen käyttäytymistarve, joka rajoitettaessa myös patoutuu. EU:n neuvosto (Council of European Union) on vuonna 2006 todennut, että ehdoton minimivaatimus kanin liikunnan tarpeen täyttymiselle on, että kanin tulisi kyetä ottamaan vähintään kolme hyppyä peräkkäin, mikä keskikokoisella kanilla tarkoittaa pesäkopin lisäksi hieman yli kahden metrin vapaata tilaa.

12 § Pitopaikan pohja ja kuivitus

Asetusluonnoksen vaatimus käyttää runsaasti kuivikkeita pitopaikan verkko-, rako- tai rutilälattialla on perusteltu kanien hyvinvointia ajatellen. Sen sijaan jousto kuivitusvaatimuksesta teuraskanien kohdalla ei ole perusteltu. Verkkolattia aiheuttaa kipua kanien tassunpohjissa, sillä niiden iho vaurioituu herkästi eikä kaneilla ole varsinaisia polkuanturoita. Painon jakautuminen epätasaisesti tassunpohjiin verkkolattialla vaikeuttaa kanien liikkumista.

13 § Pesäkoppi

Kaninpoikasten selviytymisen kannalta on tärkeää, että pesäkoppi sijaitsee sellaisen matkan päässä emokanin muusta oleskelualueesta, että emo pystyy vetäytymään poikasistaan hajuetaisyyden päähän. Pesäkopissa tulee olla niin paljon pesäntekomateriaalia, että se riittää emokanille pesän suuaukon sulkemiseen. Emokaneille on tarjottava riittävästi pesäntekomateriaalia viimeistään viikkoa ennen odotettua poikimista.

14 § Virikkeet

Neuvottelukunnan näkemyksen mukaan on asetusluonnoksessa syytä täsmentää, että kanin pitopaikassa on oltava jatkuvasti tarjolla sellaista materiaalia, jolla kani voi toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan, kuten kaivamista ja jyrsimistä.

15 § Ulkokasvatus

Kanien ulkokasvatuksesta ei ole olemassa tutkimustietoa Suomen olosuhteissa, eikä kani ole sopeutunut Suomen vaihteleviin sääolosuhteisiin. Kylmiin olosuhteisiin totuttaminen on yleisestikin ottaen välttämätöntä eläinten hyvinvoinnille ulkokasvatusolosuhteissa. Neuvottelukunta katsoo, että ulkokasvatusolosuhteissa tulisi asetuksella säätää pitopaikan lämpötilan seurannasta ja että kanilla tulisi halutessaan olla mahdollisuus päästä sisätilaan, jonka lämpötila on vähintään + 10 C. Ulkotarhaus voi oikein toteutettuna olla eläinten hyvinvoinnin kannalta hyvä ratkaisu, mutta laajamittaista kanien ulkokasvatusta ei voida suositella, ennen kuin asiasta saadaan lisää tutkittua tietoa.

Neuvottelukunnan puolesta 7.10.2024

Olli Ruoho

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan puheenjohtaja

Eriävän mielipiteen lausuntoon jättivät:

Kristiina Sarjokari, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry (varsinainen jäsen)

Jonas Laxåback, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f. (varsinainen jäsen)

Johanna Korpela, Suomen Turbiseläinten Kasvattajain Liitto ry (varajäsen)

Perusteluina eriävään mielipiteeseen tuotiin esille, että sen jättäjät eivät kaikilta osin voi hyväksyä nyt laadittuun TEHVNK:n lausuntoon sisältyviä kirjauksia, eikä neuvottelukunnassa ole päästy konsensukseen lausunnon sisällöstä. Asetusluonnos ei heidän mukaansa anna alalle riittävästi tasavertaisia kehitysmahdollisuuksia muiden EU -maiden kanssa ja neuvottelukunnan lausunnossa mennään liian syvällisesti yksityiskohtiin. Eriävän mielipiteen jättäneet tahot ovat kukin antaneet oman lausuntonsa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tuotantokanien hyvinvoinnista.